

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Lausunto
4.10.2023

VN/2195/2023

1/3

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI JÄTE- LAIN MUUTTAMISESTA

Ympäristöministeriö pyytää 6.10.2023 mennessä työ- ja elinkeinoministeriöltä (TEM) lausuntoa hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta. TEM antaa lausunnon Vahvan kautta.

Jäsenmaita veloitetaan säätämään kansallisesti akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja nimeämisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi. Ympäristöministeriö toimisi vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja ilmoittamisesta vastaavana viranomaisena. Laki tulisi voimaan 18.2.2024.

TEM pitää ehdotusta kannatettavana. TEM osallistuu EU:n akkuasetuksen täytäntöönpanoa valmistelevaan työryhmään ja sillä on useita liittymäpintoja uuteen EU:n akkuja ja paristoja sekä jäteakkuja ja -paristoja koskevaan asetukseen. Lisäksi ministeriöllä on seuraavat huomiot:

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan vastuulla on horisontaalinen laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista (278/2016), jolla on yhdenmukaistettu vuodesta 2016 lukien ilmoitettuja laitoksia koskevaa sääntelyä TEM:n hallinnonalalla useilla tuotesektoreilla ja jota voivat hyödyntää myös muut hallinnonalat. Valmistelun aikana on tehty yhteistyötä ministeriöiden kesken. HE-luonnoksessa on arvioitu sisällyttää ilmoitettuja laitoksia koskeva täydentävä sääntely sektorilakiin sektorikohtaisista syistä. Ehdotuksissa on uusien toimivaltuuksien osalta pyritty yhdenmukaisuuteen muiden tuotesektorien sääntelyn kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää ilmoitettujen laitosten vaatimuksia koskevien säännösten sisällön yhdenmukaisuutta viranomaisten toimivaltuuksia koskien tavoiteltavana niin pitkälle kuin se tuotesektorin erityispiirteet huomioiden on mahdollista. Yhdenmukaisuudesta on hyötyä viranomaisille, yrityksille ja muille toimijoille. Sääntelyn yhdenmukaistaminen on yleisesti ottaen hyödyllistä niin lainvalmistelun, valvontaviranomaistoiminnan kuin talouden toimijoidenkin kannalta.

TEM esittää, että esityksessä tuotaisiin esiin työ- ja elinkeinoministeriön vastuulle kuuluva laki vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteutamisesta (920/2005, nk. akkreditointilaki), jossa säädetään vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten kansallisesta akkreditointijärjestelmästä. Ehdotetun lain soveltamisalan kannalta akkreditointilaki on keskeinen ehdotuksen 107 b § ja 107 c §:issä säädettäväksi esitetyn menettelyn kannalta. Toimivaltaisen viranomaisen tulisi ehdotuksen mukaan vaatia akkreditointilaisissa tarkoitettu todistus. Vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä suorittavat laitokset voivat

hakea kansalliselta toimivaltaiselta viranomaiselta nimeämistä niin sanotuksi ilmoitetuksi laitokseksi, jos heillä on osoittaa akkreditointia koskevien vaatimusten täyttyminen akkreditointielimen myöntämällä akkreditointitodistuksella.

HE-luonnoksen perusteluissa on viitattu EU:n nk. NLF-asetukseen ja avattu NLF-asetuksen sisältöä s. 4-5. TEM huomauttaa, että EU:n NLF-asetus on osin kumottu EU:n markkinavalvonta-asetuksen soveltamisen alkaessa 16.7.2021. Perustelutekstiä tulee päivittää tältä osin ajantasaiseksi. Markkinavalvonta-asetus korvasi sen soveltamisen alkaessa tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä NLF-asetus, markkinavalvontaa ja ulkorajavalvontaa koskevan sääntelyn. Markkinavalvonta-asetuksella kumottiin muun muassa NLF-asetuksen 15–29 artiklat ja vastaavat kohdat soveltamisalaa koskevasta artiklasta. Markkinavalvonta-asetuksen 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti NLF-asetuksen nimike myös korvattiin seuraavasti: ”Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, akkreditoinnin vaatimusten vahvistamisesta ja asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta”.

TEM esittää, että esityksessä avattaisiin lyhyesti akkuasetuksen suhdetta EU:n markkinavalvonta-asetukseen osana EU:n yhdenmukaistamislainsäädännön puitetta. EU:n akkuasetuksen 91 artiklassa muutetaan EU:n markkinavalvonta-asetusta (EU) 2019/1020 ja korvataan akku- ja paristoja koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/66/EY viittaukset viittauksella uuteen EU:n akkuasetukseen. TEM koordinoi EU:n markkinavalvonta-asetuksen (EU) 2019/1020 täytäntöönpanoa kansallisesti ja vastaa sen vastuulle kuuluvasta sektorisääntelystä. Markkinavalvonta-asetus on soveltamisalaltaan laaja ja horisontaalinen eri tuoteryhmien markkinavalvontaa koskeva säädös. Lisäksi asetuksessa säädetään ulkorajavalvonnasta sekä asetetaan joitain velvoitteita talouden toimijoille. Markkinavalvonta-asetuksen soveltamisalaan kuuluu nykyään yli 70 eri EU:n tuotesäädöstä. TEM on pitänyt tavoiteltavana, että EU:n markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpanossa kansallista markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä yhdenmukaistetaan eri sektoreilla niin pitkälle kuin se tuotesektorin erityispiirteet huomioiden on mahdollista hyödyntäen horisontaalista eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016), nk. markkinavalvontalakia. TEM pitää hyvänä, että ympäristöministeriön hallinnonalalla on hyödynnetty markkinavalvontalakia. Muun muassa jätelaki kuuluu markkinavalvontalain soveltamisalaan. Jätelain 24 a §:ssä ja valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston markkinavalvonnan tehtävistä akkujen ja paristojen osalta, jotka perustuvat akku- ja paristoja koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/66/EY.

TEM kiinnittää huomiota kohtaan ”Nykytilan kuvaus”, jossa todetaan, ettei akuille ja paristoille olisi mitään EU-tason tai kansallisia vaatimuksia. Kohtaa on syytä tarkentaa. EU-tasolla on mm. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/66/EY, joka on parantanut akkujen ja paristojen ominaisuuksia ympäristönsuojelun kannalta ja asettanut talouden toimijoille yhteisiä sääntöjä ja velvollisuuksia, kuten yhdenmukaistetut säännöt akkujen ja paristojen raskasmetallipitoisuudelle ja merkinnöille.

TEM kiinnittää huomiota, että EU:n akkuasetuksen 25 artiklan 9 kohta jättää liikkumavaraa jäsenvaltioille vastuuvakuutuksen osalta. Tulisi arvioida, tulisiko vaatimus selkeyttää lakiin.

Viranomaisvaikutukset - Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulosohtaus

Työ- ja elinkeinoministeriölle kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin yleinen tulosohtaus. Tulosohtauksen näkökulmasta ministeriö on johdonmukaisesti katsonut, että Tukesin tehokkaan toiminnan varmistaminen edellyttää sitä, että annettaessa virastolle uusia tehtäviä tai laajennettaessa nykyisiä, virastolle osoitetaan myös näitä tehtäviä vastaavat lisäresurssit. Jatkossa riittävästä resursoinnista huolehtiminen on välttämätöntä myös koska Tukesin toimiala on laaja ja jakautuu myös valtioneuvostossa usean ministeriön toimialalle. TEM pitää tärkeänä, että viranomaistehtäviin varmistetaan riittävät resurssit.

Esityksessä esitetään tässä yhteydessä uusia tehtäviä Tukesin akkreditointiyksikölle FINASille. TEM kiinnittää huomiota, että esityksessä ei kuitenkaan ole arvioitu tarkemmin FINASille aiheutuvaa työmäärää esimerkiksi arviota vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten määrästä akkuasetuksen toimialalla. Esitystä tulee tarkentaa.

TEM toteaa, että EU:n akkuasetuksen soveltamisala on laajempi kuin jätelaissa tällä hetkellä säädetty Tukesin markkinavalvontatehtävä. Tukesin markkinavalvontatehtävän laajentamisesta on käyty alustavia keskusteluja viraston ja ministeriöiden kanssa. On tärkeää, että EU:n akkuasetuksen soveltamisen alkessa vaiheittain valvonnan järjestäminen ja valvontaviranomaisten työnjako ja valvontavastuut ovat selkeitä ja niistä säädetään tarkkarajaisesti laissa. Ehdotuksista on tärkeää kuulla virastoa ja pitää työ- ja elinkeinoministeriö tietoisena valmistelussa.

Taloudelliset vaikutukset

Esityksessä tulee tarkentaa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille akkreditoinnin hakemisesta ja uudelleenarvioinnista aiheutuvien kulujen/maksujen suuruus ja hinta-arvio.

Jyrki Alkio
johtava asiantuntija, tiimipäällikkö

Mika Honkanen
neuvotteleva virkamies

VN/2195/2023-TEM-19

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: